

UZASADNIENIE

Przedłożony projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 16 *ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane* (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409, z późn. zm.), zmienionego przez art. 1 pkt 6 *ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych* (Dz. U. z 2014 r. poz. 768), zwanej dalej „ustawą deregulacyjną”.

Ustawa deregulacyjna wprowadziła zmiany m.in. w ustawie - *Prawo budowlane* oraz w *ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów i inżynierów budownictwa* (Dz. U. z 2013 r. poz. 932 i 1650) mające na celu m.in. ułatwienie dostępu do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Wprowadzone zmiany polegają w szczególności na:

- 1) umożliwieniu uzyskania uprawnień do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń osobom, które ukończyły studia pierwszego stopnia na kierunku odpowiednim dla danej specjalności po odbyciu 3 letniej praktyki na budowie (obecnie uprawnienia do kierowania bez ograniczeń mogły uzyskać wyłącznie osoby, które ukończyły studia magisterskie na kierunku odpowiednim dla danej specjalności i odbyły 2 letnią praktykę);
- 2) umożliwieniu dostępu do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie osobom posiadającym tytuł zawodowy technika lub mistrza, albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika, w zakresie odpowiednim dla danej specjalności po odbyciu 4 letniej praktyki na budowie;
- 3) umożliwieniu zdawania egzaminu na uprawnienia budowlane do projektowania i kierowania robotami w danej specjalności łącznie:
 - a) do projektowania i kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń (po ukończeniu studiów drugiego stopnia na kierunku odpowiednim dla danej specjalności, odbyciu rocznej praktyki przy sporządzaniu projektów oraz półtorarocznej praktyki na budowie),
 - b) do projektowania i kierowania robotami budowlanymi w ograniczonym zakresie (po ukończeniu studiów pierwszego stopnia na kierunku odpowiednim dla danej specjalności lub studiów drugiego stopnia na kierunku pokrewnym dla danej specjalności, odbycia rocznej praktyki przy sporządzaniu projektów oraz odbycia półtorarocznej praktyki na budowie);
- 4) zmianach w zakresie rzeczoznawstwa budowlanego, w wyniku których rzeczoznawstwo budowlane przestało być samodzielną funkcją techniczną w budownictwie lecz stało się tytułem nadawanym przez właściwy organ samorządu zawodowego;
- 5) dodaniu w wykazie specjalności uprawnień budowlanych nowej specjalności hydrotechnicznej; istniejące specjalności: mostowa, drogowa, kolejowa i wyburzeniowa zostały wyodrębnione w ramach przegrupowania do specjalności inżynierskiej, natomiast specjalność telekomunikacyjna została wyodrębniona w ramach specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń, do której zostały przegrupowane także specjalności: instalacyjna w zakresie sieci, instalacji i urządzeń ciepłych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych oraz instalacyjna w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych.

Obowiązujące *rozporządzenie Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie* (Dz. U. Nr 83, poz. 578, z 2007 r. Nr 210, poz. 1528 oraz z 2011 r. Nr 99, poz. 573) określa: rodzaje i zakres przygotowania zawodowego do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie, sposób stwierdzania posiadania tego przygotowania, ograniczenia zakresu uprawnień budowlanych, wykaz kierunków wykształcenia odpowiedniego i pokrewnego dla danej specjalności, wykaz specjalizacji wyodrębnionych w ramach poszczególnych specjalności, sposób przeprowadzania i zakres egzaminu, zasady odpłatności za postępowanie kwalifikacyjne oraz zasady wynagradzania członków komisji egzaminacyjnej.

W wyniku zmian wprowadzonych ustawą deregulacyjną przepisy regulujące zasady przeprowadzania egzaminu, zasady odpłatności za postępowanie kwalifikacyjne oraz zasady wynagradzania członków komisji egzaminacyjnej - zawarte dotychczas w obowiązującym rozporządzeniu w sprawie samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie - zostały przeniesione do ustawy – Prawo budowlane. Niniejszy projekt rozporządzenia uwzględnia zmiany wynikające z nowelizacji ustawy - Prawo budowlane dokonanej ustawą deregulacyjną w zakresie uzyskiwania uprawnień budowlanych i wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Zgodnie z przepisem upoważniającym projekt rozporządzenia określa:

1) rodzaje i zakres przygotowania zawodowego do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie:

- a) kierunki studiów wyższych odpowiednie lub pokrewne dla danej specjalności,
- b) wykaz zawodów związanych z budownictwem,
- c) wykaz specjalizacji wyodrębnionych w ramach poszczególnych specjalności;

2) sposób stwierdzania posiadania przygotowania zawodowego i jego weryfikacji, w tym sposób:

- a) dokumentowania i weryfikacji posiadanego wykształcenia, a także kwalifikowania,
- b) stwierdzania przygotowania zawodowego oraz jego dokumentowania do uzyskania specjalizacji techniczno-budowlanej,
- c) dokumentowania i odbywania praktyki, a także kryteria uznawania praktyki,
- d) przeprowadzania egzaminu ze znajomości procesu budowlanego oraz umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy technicznej;

3) ograniczenia zakresu uprawnień budowlanych.

W przepisach określających sposób odbywania praktyki zawodowej zawarto przepisy dotyczące osób uprawnionych do potwierdzania praktyki zawodowej doprecyzowując, że praktyka zawodowa musi być potwierdzona przez osobę wpisaną na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego i posiadającą odpowiednie uprawnienia budowlane. W zakresie zaś praktyki odbytej za granicą dokumentem potwierdzającym odbycie praktyki będzie zaświadczenie wydane przez kierownika jednostki, w której była odbywana praktyka zawodowa.

Ponadto dokonano następujących zmian odnoszących się do praktyki zawodowej:

1) zmieniono sposób dokumentowania praktyki zawodowej; zamiast książki praktyki zawodowej, którą wydaje właściwa okręgowa izba wprowadzono wzór oświadczenia jako załącznik nr 4 do rozporządzenia.

2) zmieniono sposób odbywania praktyki zawodowej; usunięto obowiązujące zapisy, które określają, iż do praktyki zawodowej może być zaliczana:

- a) praktyka odbyta po ukończeniu trzeciego roku studiów wyższych, z wyłączeniem praktyki objętej programem studiów,
- b) praktyka zawodowa wykonywana w ramach pracy w organach administracji rządowej albo jednostkach samorządu terytorialnego.
- c) określono okres trwania praktyki zawodowej w przeliczeniu na ilość godzin w stosunku rocznym.

Obowiązujące przepisy dotyczące trybu nadawania decyzji o nadanie uprawnień budowlanych zostały usunięte, ze względu na fakt, że art. 11 ustawy o samorządach zawodowych architektów oraz inżynierów budownictwa określa, że do postępowań w sprawach indywidualnych uregulowanych w ustawie, z wyjątkiem spraw dyscyplinarnych, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego. W związku z powyższym nie jest zasadne wprowadzanie w akcie wykonawczym przepisów modyfikujących zasady ogólne wynikające z procedury administracyjnej.

W związku z przepisem upoważniającym, zgodnie z którym w projekcie rozporządzenia należy określić sposób przeprowadzenia egzaminu ze znajomości procesu budowlanego oraz umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy technicznej, wprowadzono szereg zmian, które odnoszą się do szczegółowego określenia:

- 1) wytycznych dotyczących sposobu przeprowadzania oraz zakresu części pisemnej egzaminu;
- 2) wytycznych dotyczących sposobu przeprowadzania oraz zakresu części ustnej egzaminu.

W przepisach określających dokumentowanie i weryfikację posiadanego wykształcenia uwzględniono również osoby posiadające tytuł zawodowy technika lub mistrza, albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika. Wprowadzono również przepis, określający, że weryfikacji wykształcenia oraz praktyki zawodowej dokonuje się w terminie 30 dni od dnia wpływu wniosku.

Z uwagi na wprowadzone zmiany dotyczące nadawania przez izbę architektów uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej, uprawniających do kierowania robotami budowlanymi bez ograniczeń, wykreślono ze specjalności konstrukcyjno-budowlanej bez ograniczeń zapisy, które umożliwiały osobom posiadającym uprawnienia w tej specjalności kierowanie robotami budowlanymi również w odniesieniu do architektury obiektu.

Z uwagi na wyodrębnienie specjalności hydrotechnicznej jako nowej specjalności uprawnień budowlanych z przepisów określających zakres uprawnień w specjalności konstrukcyjno-budowlanej usunięto dotychczas obowiązujący przepis, który stanowił, że ograniczenia uprawnień budowlanych w tej specjalności w odniesieniu do osób legitymujących się wykształceniem uzyskanym na kierunku inżynieria środowiska, nie dotyczą obiektów budowlanych gospodarki wodnej i melioracji wodnych.

Ponadto zmieniono również ograniczenia zakresu uprawnień kolejowych bez ograniczeń oraz w ograniczonym zakresie poprzez oddzielne zapisy uprawnień kolejowych dla linii, węzłów i stacji kolejowych oraz oddzielne dla urządzeń zabezpieczenia i sterowania ruchem kolejowym.

Dodano nową regulację ograniczającą osoby, które posiadają tytuł zawodowy mistrza do uzyskania uprawnień budowlanych w zakresie objętym danym rzemiosłem.

Ponadto wprowadzono regulację, zgodnie z którą uzyskanie uprawnień budowlanych bez ograniczeń w odpowiedniej specjalności obejmuje uzyskanie specjalizacji techniczno-budowlanych właściwych dla tej specjalności zgodnie z załącznikiem nr 3.

W załączniku nr 1 do rozporządzenia określono wykaz wykształcenia odpowiedniego i pokrewnego dla poszczególnych specjalności uprawnień budowlanych uwzględniając zmiany wprowadzone ustawą deregulacyjną.

W załączniku nr 2 do rozporządzenia określono wykaz zawodów związanych z budownictwem.

W załączniku nr 3 do rozporządzenia określającym wykaz specjalizacji techniczno-budowlanych wyodrębnionych w specjalnościach budowlanych uwzględniono zmiany wprowadzone ustawą deregulacyjną:

- 1) usunięto z specjalności konstrukcyjno-budowlanej specjalizacje budowlane hydrotechniczne oraz obiekty budowlane melioracji wodnych;

2) do specjalności inżynierskiej hydrotechnicznej dodano specjalizację obiekty budowlane melioracji wodnych, morskie obiekty inżynierskie;

3) w specjalności inżynierskiej kolejowej wyodrębniono dwie specjalizacje: kolejowe obiekty budowlane, sterowanie ruchem kolejowym.

Wprowadzone zmiany wynikają z wyodrębnienia ze specjalności konstrukcyjno-budowlanej dotychczasowej specjalizacji hydrotechnicznej jako nowej specjalności.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych* (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt rozporządzenia zostanie udostępniony na stronach Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz Rządowego Centrum Legislacji.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.